

FRANKFURT '99

Magyarország – határtalanul

A világ legfontosabb könyvszemléjén Magyarország a díszvendég – Nem csupán az ország irodalma, könyvkiadása részesül megkülönböztetett figyelemben, de az ország ezeréves, a nyugatihoz szorosan kötődő kultúrája is

Ma nyílik az őszi kiemelkedő kulturális-kereskedelmi világrendezvénye, az 51. Frankfurter Könyvvásár. Szerdától kezdve hat napon át a nagyközönség is megpróbálja majd áttekinteni az áttekinthetetlen: keményfedeles és puhaborítású könyvek és elektronikus kiadványok százazreit, régebbi kiadásokat és újdonságokat.

Az idén Magyarország a frankfurti bemutató ügyvezető díszvendége: az országot nem csupán a kiadók képviselik régi és új kötetekkel, páratlan lehetőség nyílik egyéb kulturális-szellemi értékek bemutatására, a vásár előtt és után is, Németország más városai-iban úgyszintén. A „csúcs” azonban a Majna-parti Frankfurt, a hat nap, október 13. és 18. között.

Célunk az, hogy „hiúság hatnapos vásárára” piacot teremtsünk a magyar kultúrának, a frankfurti szereplés akár 15 évre is meghatározhatja a magyar kultúra megítélését, helyzetét a világban – fogalmazott néhány héttel ezelőtt, a frankfurti magyar részvétel előkészületeit ismertető budapesti sajtókonferencián Pröhle Gergely, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának államtitkára.

A „hiúság hatnapos vására” a hivatalosan ma este nyíló, hat napig tartó Frankfurter Könyvvásár, ahol az idén – a volt keleti tömb országai közül elsőként – Magyarország lesz a díszvendég, azaz: nem csupán az ország irodalma, könyvkiadása részesül megkülönböztetett figyelemben, de az ország ezeréves, a nyugatihoz szorosan kötődő kultúrája is.

A világ legfontosabb könyvszemléjére (ahova az utóbbi években a könyv mellé az elektronikus kultúrahordozók is betörték) a szervezők a **Magyarország – határtalanul** jelszót választották, vizuális jelképnek (logónak) pedig egy nemzeti színekben pompázó pillangót rajzoltattak. E jelszóval a szervezők azt kívánják hangsúlyozni, hogy az ország nyitott a közeli és távolabbi szomszédok és kultúrájuk iránt, másrészt belsőleg is nyitott, minden áramlatot, stílusirányzatot el- és befogad.

A frankfurti magyar szereplésnek két jubileum ad történelmi keretet: Magyarország 2000-ben ünnepli államiságának ezredik évét, illetve a rendszerváltás is elérkezett 10. évfordulójához.

A MAGYAR PAVILON

A magyar kiállítási csarnok – a harmas pavilon – 5300 négyzetméterének központi terében csaknem három méter magas könyvtárlókon a magyar tudomány, művészet, kulturális élet kiemelkedő személyiségeinek szoborportréja áll.

A könyvkiadást **Misztófalusi Kis Miklós** reprezentálja. A matematikát **Neumann János**, az agrártudományt **Tessedik Sámuel**, a képzőművészetet **Csontváry Kosztka Tivadar**, a jog- és közgazdaság-tudományt **Széchenyi István**, a hadtörténelmi alakok közül **Hunyadi Jánost** mintázták meg az alkotók, a magyar felfedezőket, világutazókat **Kőrösi Csoma Sándor** portréja szimbolizálja, a magyar vallás- és művelődéstörténet kapcsolatát **Pázmány Péter**, a természettudományokat **Szent-Györgyi Albert** portréja jeleníti meg. A zenei tárló tetején **Bartók Béla**, az irodalomén **József Attila**, az orvostudományi munkákat bemutató tárlótalapozaton pedig **Semmelweis Ignác** szoborportréja áll.

A pavilonban megtekinthető a **Szép magyar könyvek** címet viselő kiállítás,

mely a századfordulótól 1980-ig mutatja be a magyar könyv esztétikájának fejlődését. Egyebek között **Lesznai Anna**, **Falus Elek**, **Kozma Lajos** szép könyvei szerepelnek itt. Az illusztrátorok munkái között fellelhető például **Swierkiewicz Róbert**, **Kass János** és **Maurer Dóra** munkája.

A Magyar hírességek a nagyvilágban kiállítás **Ligeti György**től **Zwack**

Magyarországgal foglalkoznak. A valamilyen módon magyar vonatkozású könyvek száma azonban jóval több ennél: a szervezők tízezer kötetet emlegetnek.

ISMERT ÉS KEVÉSBÉ ISMERT SZERZŐK

A Németországban már ismert és népszerű szerzők (**Szabó Magda**, **Kertész Imre**, **Konrád György**, **Dalos György**, **Nádas Péter**, **Esterházy Péter**, **Eörsi István**), a magyar irodalom klasszikusai (például **Németh László**, **Márai Sándor**) mellett külföldön kevésbé ismert szerzők (**Kukorelly Endre**, **Garaczi László**, **Bartis Attila**, **Márton László**, **Závada Pál**) műveit is kiállítják, de fellelhetők a tárlókon a határon túli magyar írók alkotásai is.

A Frankfurtba „kijutó” könyvek listájának összeállítása nem volt vitától és feszültségektől mentes – az előkészületek az előző koalíciós kormányzat idején kezdődtek, az új idején fejeződtek be. Összesen három pályázatot írtak – az utolsó decemberben döntöttek.

Mint Szegedy-Masák Mihály miniszteri biztos egyik interjújában hangsúlyozta: Frankfurtban jelen lesznek azok a könyvek, amelyek korábban támogattak különböző szervek, olyanok, amelyek az elmúlt egy évben részesültek támogatásban, s végezetül azok, amelyek magyar közreműködéstől teljesen függetlenül jelennek (vagy még évekket ezelőtt jelentek) meg, például német kiadók jóvoltából. Hivatalos magyar támogatással körülbelül ötszáz könyv „jut ki” Frankfurtba.

A frankfurti magyar szereplés körülbelül egymilliárd forintba kerül. A költségekből a magyar felet mintegy 600 millió forint terheli, a többit a partnerek adták. A Grewe Alapítvány például 22 millió forintot, Josef von Ferenczy 6,5 milliót, de megtakarítást jelent, hogy például a „magyar csarnok” egy részét Magyarország ingyen kapta meg a frankfurtiaktól.

A frankfurti magyar könyves napokat, irodalmi esteket áradó bőségben egészítik ki a társművészetek: zenekari és szólóhangversenyek (Nemzeti Filharmonikus Zenekar, Kocsis Zoltán, Ránki Dezső, Tomkins Énekegyüttes), már láthatók Frankfurtban az Esterházy-gyűjtemény darabjai, Rippl-Rónai József képei, a magyar filmek és plakátok, színházi ösbemutatók, a magyar zsidóság történetét dokumentáló fotók, filmek és tárgyak.

K. S. L.

A kiállítás logója és jelszava: Magyarország – határtalanul

Péterén keresztül **Hauser Arnold**ig vezeti a látogatót. Modellek segítségével mutatják be a látogatóknak **Eötös Loránd** ingáját és **Jedlik Ányos** motorját.

A Német-magyar kölcsönhatások a könyvkultúrában címmel a XV. és XIX. század között Magyarországon működött német könyvkiadókat mutatják be. Külön rész foglalkozik **Madách Imre** művével, Az ember tragédiájával. Megszemléltethetők lesznek majd a dráma különféle kiadásai, előadásainak színpadképvázlatai, fotói, plakátjai.

A pavilonhoz kapcsolódik a tonettgarnitúrával berendezett Pest-Buda kávéház, ahol egyebek között **Fábry Sándor** East-West design center kábaréjával szórakoztatja az érdeklődőket. Szintén a harmas csarnokban mutatkozik be az 1976 óta a Német Szövetségi Köztársaságban élő **Kossuth-díjas** festő, **Lakner László**.

A Books on Hungary című nemzetközi kiállításon 1500 kiadványt mutatnak be, amelyek valamilyen módon

Göncz Árpád, a díszvendég

A Frankfurter Allgemeine Zeitung a magyar államfő életútjáról és irodalmi munkásságáról

Találónak nevezi a Frankfurter Allgemeine Zeitung munkatársa a lap szombati számában, hogy az idei Frankfurter Könyvvásár díszvendégének, Magyarországnak a dráma-, regényíró és műfordító Göncz Árpád az államfője. **Georg Paul Hefst** emlékeztet, hogy Göncz a Kelet-Közép-Európán végigsöprő 1989-es fordulat idején az írószövetség elnöke volt, majd felvázolja életpályája állomásait.

„Hogy az agrártudomány helyett később mégis az irodalomnak szentelte tehetségét, azt saját bátorságának és egy ügyész gatlásainak köszönhettem. Utóbbi ugyanis nem a bitófára, hanem életfogytig a börtönbe küldte Gönczöt azért, mert kiállt az 1956-os felkelés élételjeiért.”

„A fogságban megtanult angolul, s elkezdte fordítani a hozzáférhető szépirodalmi műveket. 1963-ban szabadult, s Kádár és Aczél to-

lerenciájának jeleként állami kiadónak is dolgozhatott. Huszonöt év alatt mintegy 150 kötetet fordított magyarra, köztük **Golding**, **Updike**, **Hemingway**, **Faulkner** műveit, amiért 1989-ben elnyerte a **Wheatland-díjat**.”

„Öt évi asztalfőhossors után 1974-ben jelenhetett meg első regénye, a **Sarusok**. A történelmi téma önéletrajzi ihletésű feldolgozással párosul: a Flandriából hazatérő ötvös perébe Göncz beleszólt az üldözöttek, a megkínzottak, a halálra ítélték tapasztalatait... Egy embernek az ideológia vagy az eszme érdekében való megtörése és megfordítása: az egyén diadala a látszólagos túlerő fölött – Göncz drámáinak, elbeszéléseinek ma is ezek a témái. Nem csoda, hogy a legtekintélyesebb magyar politikus körül még mindig érezni valamit a belső ellenálló individualizmusából” – olvasható a Frankfurter Allgemeine Zeitungban.

ELEVÍZIÓ

műsorrend

... hírhírlőzet, hírhírnökség létrehozását...
... ándor elnök. Elmondta, hogy a tudósítói...
... gyar Rádió is „haszonélvezője lenne”.
... l szerint a Duna Televízió kora esti híra...
... a híradás része lesz az új, Napóra című...
... rnak. Későbbi híradásuk a jelenlegi 21...
... sorstruktúra módosításával hetente több...
... gú programok műsorideje.
... elevízió két nagy filmsávjának időpontja:
... lletve 22 órakor kezdődnek. Az említett...
... ton éjfélkor is sugároznak játékfilmeket.
... nrendező kilenc filmből álló sorozata, a...
... os, ismeretterjesztő összeállítás, valamint